

Chemioterapia

Na czym polega chemioterapia?

Chemioterapia (często nazywana „chemią”) jest metodą leczenia, w której podawane środki powstrzymują rozwój komórek nowotworowych.

Jak działa chemioterapia?

Środki stosowane w chemioterapii zabijają dzielące się komórki. Większość komórek nowotworowych szybko się dzieli, więc są bardziej narażone na śmierć w wyniku chemioterapii. Niestety zniszczone mogą również zostać niektóre prawidłowe komórki, które także szybko się dzielą.

Chemia różni się od radioterapii, w której można zniszczyć komórki nowotworowe w określonej okolicy ciała. Chemioterapię stosuje się w celu zwalczania komórek nowotworowych, które mogły rozprzestrzenić się już w całym organizmie.

Jak stosuje się chemioterapię?

Istnieje kilka sposobów podawania chemioterapii.

- W większości przypadków osoba dostaje chemię dożylnie, a sposób dożylny określa się często jako i.v. Dostęp dożylny (i.v.) to mała rurka umieszczona w żyłę przez skórę, zazwyczaj na rękę (w łokciu). Do rurki przymocowana jest plastikowa torebka/buteleczka zawierająca lek (kroplówka). Chemioterapeutyk (czyli lek stosowany w trakcie „chemii”) przepływa z torebki do żyły i dalej do krwioobiegu. Następnie lek przechodzi przez całe ciało i atakuje komórki nowotworowe.

Czasami kroplówkę podłącza się do większego naczynia krwionośnego pod skórą górnej części klatki piersiowej. W ten sposób, przez dostęp dożylny, dziecko może otrzymywać chemioterapię oraz inne leki dożylne, a lekarze nie zawsze muszą korzystać z żyły w łokciu.

„Chemia” może być również:

- przyjmowana w postaci tabletek, kapsułek lub połykanego płynu;
- podawana we wstrzyknięciu w mięsień lub pod skórę;
- wstrzykiwana do płynu mózgowo-rdzeniowego przez igłę umieszczoną w przestrzeni wypełnionej płynem mózgowo-rdzeniowym w dolnym odcinku kręgosłupa (poniżej rdzenia kręgowego).

Jakie skutki uboczne mogą wystąpić po chemioterapii?

Chemia uszkadza lub zabija komórki nowotworowe. Może jednak również uszkadzać prawidłowe, zdrowe komórki. Może to prowadzić do występowania skutków ubocznych.

Trudno jest określić, jakie skutki uboczne mogą wystąpić u danego dziecka, jak długo będą trwać i kiedy się zakończą. Są różne dla poszczególnych dzieci i zależą od rodzaju stosowanego chemioterapeutyku, jego dawki i ogólnego stanu zdrowia dziecka.

Dobrą wiadomością jest to, że większość skutków ubocznych ma charakter tymczasowy. W miarę jak prawidłowe komórki organizmu dochodzą do siebie, skutki uboczne zaczynają zanikać. Jeśli u Pana/Pani dziecka występują skutki uboczne, proszę porozmawiać ze swoim lekarzem. Wiele typowych działań niepożądanych po chemioterapii można leczyć lub je opanować.

Po zastosowaniu chemii, w trakcie dalszych badań kontrolnych, lekarz sprawdzi stan zdrowia Pana/Pani dziecka. Lekarz zapyta wtedy, czy u Pana/Pani dziecka nadal występują jakiegokolwiek skutki uboczne i sprawdzi, czy nie ma jakichkolwiek oznak powrotu nowotworu (wznowy).

Jak mogę pomóc mojemu dziecku?

Pana/Pani dziecko może mieć wiele pytań na temat nowotworu złośliwego („raka”) i jego leczenia. W trakcie rozmowy z nim proszę być szczerym. Należy używać języka odpowiedniego dla wieku dziecka i zachęcać je do wyrażenia jego uczuć.

Dzieci, które boją się rozpoczęcia chemioterapii, mogą skorzystać z wycieczki po szpitalu lub klinice, jeszcze zanim rozpocznie się leczenie. Proszę także poszukać grup wsparcia dla rodzin, które zmagają się z nowotworami u swoich dzieci. Spotkanie z innymi pacjentami z nowotworem i osobami, które go przeżyły, może pomóc Pana/Pani rodzinie stworzyć sieć przyjaciół i osób Państwa wspierających a zajmujących się tymi samymi problemami.

Proszę przyjąć pomoc od rodziny i przyjaciół, zarówno na wczesnym etapie leczenia dziecka, jak i później. Zadbanie o siebie pomoże Panu/Pani lepiej zadbać o swoje dziecko.

Patrząc w przyszłość

Dowiedzenie się, że dziecko ma nowotwór złośliwy, jest przygnębiające, a leczenie „raka” może być źródłem stresu dla każdej rodziny. Choć może to być długa droga, to dzieci i nastolatki leczone z powodu nowotworu złośliwego często prowadzą długie, zdrowe i szczęśliwe życie.

I proszę zapamiętać, że nie jest w tym Pan/Pani sam/-a. Lekarze, pielęgniarki, psychologzy, psychiatry, pracownicy socjalni, terapeuci zajmujący się potrzebami dziecka w szpitalu oraz inni członkowie zespołu opieki zdrowotnej odpowiadają na pytania i wspierają Pana/Panią oraz Państwa dziecko przed, w trakcie i po chemioterapii.

Konsultowane przez: lek. med. Ramamoorthy Nagasubramanian

Data weryfikacji: listopad 2018

Uwaga: Wszystkie informacje są przeznaczone wyłącznie do celów edukacyjnych. W celu uzyskania szczegółowych zaleceń lekarskich, rozpoznania i leczenia należy skonsultować się ze swoim lekarzem.

© 1995-2019 The Nemours Foundation/KidsHealth®. Wszystkie prawa zastrzeżone. Używanie dozwolone po uzyskaniu licencji.

Tłumaczenie: Advocate Aurora Health

Ilustracje udostępnione przez: The Nemours Foundation, iStock, Getty Images, Veer, Shutterstock oraz Clipart.com.

[Znajdź lekarza](#)

Uwaga: Ten odnośnik przeniesie Pana/Pana na stronę internetową dostępną tylko w języku angielskim.